

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV. Váci-utca 11.
hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.
SZERKESZTI
BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:
Egész évre házhoz küldve 8 frt
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „
Egyes szám ára 16 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A bajok forrása.

A ki az európai államokat, eltekintve más világrészekben létező birtokaiktól, figyelemmel kíséri, csakhamar meggyőződhetik, hogy a legnagyobb részének területén különféle nemzetiségek laknak. Magában Franciaországban is kétféle nemzetiségek vannak: savoyardok és olaszok; a kis Belgiumot szintén kétféle néptörzs lakja, melyek mindegyike külön nyelvvél bír. A kis Svájcot is háromféle faj lakja: francia, német és olasz svajcziak. Angolországban vannak angoljai, skótzjai és írjai és ezek folytonosan ellenséges indulattal viseltettek egymás iránt. A német birodalomban pedig németeken kívül, ott vannak még a lengyelek, a dánok és francziák. Hogy az osztrák-magyar monarchiában hány nemzetiség él, azt minálunk mindenki tudja. Vannak itt németek, magyarok, lengyelek, ruthenek, szlavok, (horvátok és szerbek) szászok, dalmatiak (olaszok) bosnyákok sat. Hát még Oroszországban? Az ott lakó nemzetiségek száma egész legió, főleg mióta a birodalom belső Ázsia felé terjeszkedett. Oroszország ázsiai nemzetiségei az anyaországgal közvetlenebb összefüggésben vannak, mint bármelyik más államban. Sőt még Spanyol országot sem lakja csupa spanyol, mert ki nem emlékeznék a baskoknak rövid idő előtt történt fegyveres leveretésére? A történelem ugy hányta össze a nemzetiségeket egy területre, hogy közösen egy államot képezzenek. Már pedig egy állam sem fog alattvalóinak egy részétől önkényt lemondani, bármennyire különbözzék is ez a rész az ország lakosságának többségétől. De lehetetlen volna lemondani egyes nemzetiségekről vagy fajokról, mert ez utóbbiak rendszerint nem laknak együtt egy földdarabon vagy kerületben vagy vidéken, hanem többnyire az állam többi lakosaival vegyest különféle helyeken. Ez az állapot a régi idők szokásaiban az államok terjeszkedési vágyaiban és a népek vándorlási hajlamában gyökeresik, mely régen jobban dominált mint most, mikor a birtokviszonyok rendezettsége a vándorlási kedvet

jóval alább szállították és a hódító háborúk ritkábbak. De valahányszor az állam hódítás vagy bevándorlás vagy végre betelepítés által új nemzetiséggel gyarapodott, mindig az a kérdés merült fel, valljon miképp bánjanak az új népelemekkel, mely jogokban részesítsék és mely kötelességet rójjanakreájuk? És a válasz minden államban másképp hangzott. Vagy csak adófizetésre kötelezték, a mennyiben pénz- és vér áldozatot kértek tőlük, egyébiránt pedig meghagyattak régi szokásaikban, vallásukban és törvényeikben; vagy pedig rabszolgákká aljasíták le őket és önállóságuktól teljesen megfoszták vagy végre reájok ruházták az állam vallását, törvényeit és szokásait. Ezen különböző eljárásoknak különféle hatása volt. A leigázott elemek vagy némán tűrtek, míg az állam hirtelen támadt külső nyomás által, összeomlott, vagy elnyomói ellen fellázadtak és a hatalmat legyőzve, kiragadták kezéből az uralkodást, vagy pedig végkép elpusztultak a felszabadulási harc hevében. Csak igen ritkán történt, hogy a leigázott népeket vagy bevándorlott fajokat közös egyenjogosítás által az államegészhöz csatolták és őket közös jogok és közös kötelességek által az állam többi lakóihoz közelebb fűzték, mert ilyen kísérlet csak ritka esetben sikerülhet. Az első ilyen irányú kísérletet Nagy Sándor tette, a ki a persákat és görögöket egyenlő jogokkal ruházta fel, de a leigázott néptörzseket sem tekinté rabszolgáknak, hanem meghagyta mindegyiknek külön faji sajátosságait, és a mellett arra törekedett, hogy az a uralkodása alatt álló népeket a hellén kultúra részeseivé tegye. Ez a politikai szellem később az egyiptomi uralkodókra is átszállt, a mennyiben a Ptolemaeusok görög és zsidó alattvalóikat teljesen egyenjogusították. A római birodalomban is tért foglalt ez enyhébb felfogás és a római polgári jogok később több millió nem romaiaknak is megadattak.

A tizenkilencedik század második felében az a nézet lett általános, hogy a legkülönbélebb fajok, nemzetiségek és törzsek egy politikai államegészsze csak liberális alkotmány és a szabadság intézményei által olvaszthatók össze. E nézet főleg az északamerikai

Unió és a Svajcz állami létéből merítette jogosultságát. Az egyik államban különféle népek és felekezetek fértek meg egymás mellett a szövetséges alkotmány oltalma alatt. Az amerikai Unióban pedig a világ minden részéből összegyűlt nép találkozott és csak egyszer tűzött össze az arisztokratikus nativesekkel, kik az idegen (nem benszülött) elemek befolyását megsemmisíteni akarták. De ez arisztokratikus mozgalom csakhamar fiaszkóval végződött. És ezzel a polgári háborúval megszünt egyúttal a faji és nemzetiségi egyenetlenség is. A mi az utóbbi időben Kaliforniában a Khinaiak ellen történt, annak sem faji, sem nemzetiségi jellege nem volt, annak kizárólag gazdasági indokai voltak.

A nemzetiségek közti béke eszméjétől főleg abban az időben voltak áthatva, a mikor a nemzeti öntudat a közéletben kisebb szerepet játszott és a legfőbb impulzust a politikai szabadság utáni vágy adta meg.

Az olaszok és németek közti háborúk óta, melyek az illető országok államegységeért viseltettek, és továbbá a kisebb Bálkán-államoknak Törökország ellen folytatott szabadságharczai óta, a nemzetiségi érzelmek ismét erősebben kezdék érvényesíteni befolyásukat az európai nemzetek politikájára és társadalmi viszonyaira. A vegyes lakosságú államokban azonban azt tapasztaljuk, hogy a birodalmi egység szempontjából szükségesnek tartották, miszerint az egyik nemzetiségnek bizonyos suprematiát biztosítsanak a többi fölött. Ennek ellenében azonban csakhamar föllázadt a mellözött nemzetiségek önérzete, mely nemsokára egész a gyűlölködésig fokozódott. És a nemzetiségi surlódások keletkezésének indokai itt keresendők és hogy e surlódásokból nyílt harcok fejlődtek, annak az egyik nemzetiségnek a másik fölött való állami protegalása az oka. Hogy a küzdő felek szenvedélye

és fanatizmusa a nemzetiségi harcok közé a felekezeti is csakhamar belevonta, az nagyon természetes; mert hiszen ez is alkalmas a válaszfalak emelésére és a kedélyek elmérgesedésének fokozására. E harcok aztán idővel elhagyták a szűkebb határokat és általános jelleget öltöttek olyképen, hogy az egyik államban mellözött vagy levert nemzetiség a másik állam rokon nemzetiségének bosszúvágját idézte elő. Így támadt az az általános gyűlölködés, mely most már az államokat is eltölti egymás ellen. Ez az oka annak, hogy a civilizált világ igen sok részében a nemzetiségi érzület a legnagyobb virágzásnak örvend, és hogy egyúttal a nemzetiségi gyűlölködés is orgiáit ül mindenütt. Ez az oka, hogy az államok egymásközti viszonya annyira feszült, hogy minden pillanatban a szakadástól tartani kell. Hogy mily szomorúak ez állapot következményei, azt fölösleges itt bővebben fejtegetni, hiszen mindnyájan érezzük a terheket, melyek ez állapotból ránk nehezednek.

Egy időben az a vélemény is kezdte tartani magát, hogy a nemzetek közti béke csakis az anyagi érdekek összeforrasztása által biztosítható, minthogy az egyik nép érdekeinek megsértése a másik nép érdekeinek megkárosítását vonja maga után. E nézet jogosultsága főleg az óriási kifejlődésnek indult közlekedési eszközök által létesült nemzetek közti közeledés tényén alapul, mely közeledés egyébiránt a nemzetek anyagi és szellemi termékeinek kölcsönös cseréjében, és ennél fogva az államok hitelviszonyainak azonosításában leli kuforrását. Csakhogy ez a nézet sem bírta magát sokáig fenntartani, mert a politikai szenvedélyek e közös érdekeket is feldúlták. A nemzetiségi gyűlölködés csakhamar az ipari és kereskedelmi gyűlölködést idézte elő. Az ipar és kereskedelem terén

T Á R C Z A.

A képviselőházból.

— Az Egyenlőség tárczája. —

Még a népfelkelési törvényjavaslat tárgyalása is alkalmat szolgáltatott az antiszemita eszjárás kigyó-kanyarodásainak a zsidóknak a vitába való behurczolására. Hogy ez a logika és a szónoki tisztesség rovására történt, az természetes. Hanem hát az az egy pár jó és rossz tréfa, a mit valószínűleg a csapszékben hallottak, fojtogatta torokukat és ki kellett köpniök, különben nem lett volna a beszéd az, a minek lennie kellett, hogy a párt követelményeinek megfelelően és hogy Istóczy megveregesse az illető szónok vállát mondván: Jól viseld magad hű elvtárs; üsd a zsidót — legyen a jelszó minden beszédben.

*

Margittai Gyula szellemeskedni akart, de beletört a bicskájába. A helyett, hogy derűtséget keltett volna, meg-

botránkozást szült minden szava. Az a hang, melyen szólt valóban nem illik műveltebb társaságba. A ház elnöke jónak látta őt kétszer is meginteni, csak hogy kár, hogy ez intések nem akkor intéztettek hozzá, midőn a zsidókról beszélt, a kiket ugymond — gólyózáporban szeretné látni — de ezt el nem érendi, mert a zsidók minden közteher viselése alól kibujnak. Margittay képviselőnek ezen szentenciája nem provokálta az elnöki kifogást, aki csak azt találta megrovandónak, hogy a szónok a horvát születésű közös hadseregbeli generalisokról azt mondta, hogy ők a magyarokat a tűzbe fogják kommandírozni.

*

Rác Gézát „zsidó kölyköket“ említett, a kiknek nem volna szabad katonáskodniok. Ő azt akarja, hogy a zsidó pénzzel válthassa ki magát a katonaságból, mert ott — ugymond — hasznát úgy sem vehetik. Hogy ez milyen gyerekesen ostoba beszéd, azt mindenki tudja, a ki azon számos zsidó felekezeti katonatiszteket ismeri, kik annyira magasan állanak Rác Gézát fölött, hogy megjegyzéseit ignorálhatják. Ha számbavehető ember nyilatkozott volna

ép úgy mint a politikai téren az irigységnek bizonyos neme támadt, melynek „a nemzeti munka, a nemzeti ipar védelme“ lett a jelszalva és e jelszó harszó riadó gyanánt hangzott el az európai államokban, melyeknek kormányai kapva kaptak az alkalmon, hogy a védvámokat behozhassák és a szabadkereskedés eszméjét kiküszöbölhessék. Ez nekik annál kívánatosabb volt, minthogy az államok a rossz pénzügyi helyzet daczára sem bírtak más új adónemet behozni. Az államok úgy katonai mint ipari tekintetben részint várokkal, részint pedig védvámokkal sánczolták körül magukat és az egyes nemzetek iparosai és kereskedői még most sem nyugodnak, hanem folytonosan keresik azt az előnyt, a mit a másik nemzet kereskedelmi és iparos körei biztosítottak maguknak, hogy azokat újabb machinációk által csökkentésük vagy épenséggel megsemmisítsék.

Hogy mindez a nemzetiségi gyűlöletet csak növeli, azt hisszük, nem kell külön hangsúlyozni. Szerencsére azonban a lakosság nagy része a fanatizmus által még nincs szaturálva. Értjük ugyanis a k o n z u m e n s e k e t, kik a jót és olcsót, ha idegen is, inkább fogyasztják, mint a rosszat és drágát, ha nemzeti termék gyanánt árulják is.

Ez az oka, hogy az ilyen piaczi kiabálásoknak mint a milyen például: ne vásároljatok a zsidó tól! vagy; csak francia árut ne vegyetek! komolyabb hatás nélkül maradtak, mert mindenki ott keresi a szükségleti tárgyakat, a hol a legjutányosabbak és legjobbabak.

A múlt századbeli kozmopolita felfogások tért engedtek a nemzetiségi eszmék feléledésének. A nemzetiségi öntudatnak bizonyos czélt tulajdonitanak. Azt tartják, hogy a külön nemzeti sajiátságoknak kifejtése nemcsak magának a nemzetiségnek, hanem az

ekkép, akkor azok a „zsidó kölykök“ bizonyára tisztességre tanították volna Rácz Gézát. Így azonban kár volna az időért és a „munkáért.“

*

S z e m n e c z Emil — a z a l a e g e r s z e g i kerület újdonsült képviselője elég mérsékeltlen szolt a tárgyhoz, s a mi a földolog emanczipálni merte magát a párt tradíciója alól, mely tagjaitól azt követeli, hogy minden felszólalás antiszemita jellegű legyen. Ha Szemnecz így halad, akkor nemsokára elhagyja azokat a padokat, a hová ő nem való!

Egy fiatal ember, kinek tehetsége van, az nézetünk szerint, nem szorul arra, hogy az „üsd a zsidót“ jelszóval lépjen a nyilvános életbe. Szemnecznek olvasottsága is van és így csakhamar átlátja, hogy ez antiszemitizmus csak a gyengébbek ámitására használható és hogy valamire való ember antiszemita agitator nem lehet.

egész emberiségnek hasznára van. Csak a zsidók, görögök, rómaiak példájára kell utalnunk, kik oly szellemi kincseket hagytak hátra, melyek az egész emberiség tulajdonát képezik és erre csak az képesítette, hogy mindegyik közülök saját erejével dolgozott és külön utakon haladt. A nemzetiségi öntudat izmosítása által tehát egyrészt a nép teremtő ereje fokoztatik, másrészt pedig képesítve lesz arra, hogy önállóságát kifelé is védelmezhesse. Így tehát kétségtelen, hogy a nemzetiségi öntudat fejlődésének nagy haszna van; csak az kár, hogy ez öntudatot sokan oly eszközökkel igyekeznek felébreszteni, melyek egyuttal a nemzetiségi gyűlölködést, irigykedést és ellenségeskedést is idézik elő. És aztán bekövetkezik egy állapot, midőn nemzeti érzület tekintetében egymást tullicizálni kezdik. Az idegenek iránti méltányossági érzet végkép megszűnik, vagy nem meri magát érvényesíteni. Túlzást tapasztalunk a szeretetben és a gyűlöletben. Az agitácziónak tág tere nyílik és egyes izgatók a nemzetiségi érzelmek kiaknázása által rangot és vezérszerépet iparkodnak szerezni. A nép gyűlöletének szitása és folytonos ébrentartása czéljából a hazugság és a rágalomtól sem riadnak vissza. Mindig újabb idegen elemket keresnek, hogy az ellentéteket kimutassák. Természetes, hogy az agitáczió támadásának legelőbb azok vannak kitéve, kik a legbékésebbek, leggyöngébbek és a kik leginkább simulnak a nemzethez. Ezekről nem kell félni és a mellett háladatos kísérleti tárgyat szolgáltatnak. Így keletkezezett Magyarországon az antisemitizmus. Nem Istóczy kezdeményezte azt, hanem a német birodalmi politika, melyek a nemzetiségi gyűlölködésre szüksége volt, hogy reakzionárius czéljait elérhesse.

Hogy ez állapot meddig tart, nem tudjuk. Annyi azonban bizonyos, hogy nálunk is már elérte vivmányai tetőpontját. Többet a reakció a tizenkilencedik században már nem követelhet és nagyobb áldozatokra a nép már nem képes.

Hogy e vivmányoknak sokáig fognak-e örvendhetni, az más a kérdés.

A galicziai parasztmozgalmakról.

Sok kosza hír járta be az ujságok hasábjait erről a mozgalomról, és csak nagyon kevés hirdette az igazságot. Most ujabban ismét a krakkoi Reforma cz. antiszemita lap foglalkozik e mozgalommal és azt állítja, hogy eleinte a zsidók ellen irányult és hogy csak azután fordult a lengyel nemesség ellen. Tegyük fel, hogy ez így van. Mit bizonyítana mást, mint azt, amit már számtalanszor hangsúlyoztunk, hogy az antiszemitizmus oly forradalmi mozgalom, mely kitörésében nem a zsidóknak, hanem a papi és uri birtokosoknak válik veszedelmessé. De ez egyszer nem a zsidók ellen irányult a mozgalom, mert a lengyel parasztság nem lát a zsidóknál se jölétet, se pénzt, se

vagyont, s így csak az ellen fordulhatott, a hol ezt látja: a lengyel nemesi osztály ellen.

A lengyel nemesség nem bánt jobbágyaival oly jól, mint embernek emberrel bánni kellenes a szabadságot sem ő ajándékozta neki, hanem a muszka, porosz és osztrák kormányok s ezek a létezett ellentétet sokáig szították és szítják mai napig, minek folytán a viszony földesurak és parasztok közt bizalmatlan és irigy. A nép nagyon szegény, földje kevés és silány, a napszám csekély, az urak pedig büszkék s keveset törődnek a parasztság sorával. Ennek műveltségi foka sem érte még el a civilizáció színvonalát, mi által lelketlen izgatók könnyű zsákmányává esik éppúgy, mint az orosz, vagy oláh pornép. A társaealmi régi ellentéteket sem az új kor egyenjogúsága, sem a nagy nemzeti szerencsétlenség nem birták megszüntetni, mivel a társadalom lustább és konservativebb, mint az állam s az osztályok, arisztokrácia és demokrácia szívesen ragaszkodni szoktak előítéleteikhez és szokásaikhoz. Hozzájárul, hogy az ország nagy részében nemzetiségi és valláskülönbőség is élesíti az osztálykülönbséget. A nemes földesurak lengyelek és romai katalikusok, a köznép jelentékeny része orosz és görög katalikus. A vallási propaganda tehát régóta szítja a parasztság közt a tüzet az urak ellen. Ily viszonyok közt egy kis szél elég, hogy a láng kiüssön,

S valóban tűz perzseli a lengyel városokat sorjában. A falvak is kigyulnak egymás után. Senki sem kételkedik, hogy a tűzvészek oka gyújtogatás s a nemes urak kuriáikért és tanyáikért remegnek. A rémület nagyobb, mint a veszély, az álhír több, mint a való. Husvétra általános parasztlázadás kitörésétől féltek, kaszás seregek gyilkos csoportjaitól, de nem történt semmi, az embezek ünnepeket, mint máskor, s most szántanak, vetnek.

De nem csodálkoznánk, ha a lengyel parasztság ez elkeseredettsége csakugyan ilyen bosszura ragadtatta volna el magát. A nemesség a parasztságnak tudatlanságát óriási módon kizsákmányolja, Hogy e szivtelenség mennyire terjed, arra érdekes bizonyítványt nyújt egy irás, melyen egy boroszlávi petroleum akna tulajdonos a hét végén egyik munkásával elszámol. Az érdekes okmány „Gazeta Nadniestranka“ szerint így szól:

Dolgoztál hét napig, az	—07
mindennap 12 óra, az	—12
egy napra, érted	—01
kaptál tőlem 2 kenyéret, az	—02
egy kenyér	—27
így hát 2 kenyérért	—02
fizetsz	—54
s a napra való kenyérért	3.78
ittál 7 napon át, azaz	—07
naponkint 2 pohár pálinkát	—02
egy pohárért	—01
jár 4 kr.	—04
tehát két pohár pálinkáért	—08
tehát pálinkáért 7 napra	—56
élelem 7 napra	—07

egy napra	—01
megalkudtunk 20 krba, tehát	—20
élelem 7 napra	1.40
szállás 7 éjjelre	—07
nyg éjszakára	—01
kialkudtunk 10 krba, vagyis	—10
összesen szállásért 7 éjjelre	—70
Elloptak tőled egy pilkét	—01
a minnek az ára	—50
Tartozol tehát nekem	8.68
Jár nektek hét napi munkáért, 80 krval	5.60
Adósom maradsz hát	3.80

Ha tehát az utóbbi lapnak annyi hitelt lehet tulajdonítani mint a Reformának, akkor minden más czáfolat fölösleges arra nézve, hogy a parasztok nem a zsidók hanem a nemesek ellen voltak elkeseredve és hogy a mozgalom tehát csakis utóbbiak ellen irányult. Azt azonban megengedjük, hogy e mozgalom egyik folyománya volt az antiszemita agitációnak, mely a forradalmi elemeket mindenütt felébresztette és bátorította.

Nevezetes hogy a szociális forrongás mindennütt egyszerre tör ki. Angliában, Franciaországban, Belgiumban, Olaszországban, s ime Lengyelországban is. Mindenütt helyi okok halmozták össze a gyúanyagot, de a felgyújtást bujtogató ügynökök végzik. Angliában bérlők, Franciaországban s Belgiumban gyármunkások, déli Olaszország városaiban kolera és irredenta, Galiciában szocializmus és antiszemitizmus csinálják a lázadást, de ez mindig a vagyonos felsőbb osztályok, a tőke, a földbirtok, az arisztokrácia, a polgárság ellen van irányozva s azok szerepelnek benne, kik egy új vagyionfelosztásnál vagy egy polgárháboru szörnyű pusztításainál sem veszhetnek semmit. S eszközeik is igen egyformák: gyilkosság és tűzvész.

Az elcsábított, felbőszített tömegeket ne vegyük számba, ők nem tudják, mit cselekesznek, közkatonák, kik vezényszóra harcolnak és elesnek: mindig a vezetőket kell tekintenünk a politikában. Ezek szándékai kölcsönöznek a népmozgalmaknak jelleget és jelentőséget.

A galicziai népmozgalmakat nem szabad kicsinylenünk, mint hőmérőjét a társadalomnak és légmérőjét a politikának. Jövő veszélyt jelentenek azok.

S a lengyel politikusoknak és a monarchia államférfiainak komolyan fontolóra kellene venni a teendőket, hogy a veszélynek eleje vetessék. Gondoskodni a népről és megőrizni az izgatóktól, legyenek azok szociálisták, antiszemiták, pánszláv emisszáriusok vagy nemzetiségi rajongók, ez a nagy feladat, mely a hatóságokra és mindazokra hárul, kik államban és társadalomban vezető elemek lenni és maradni óhajtanak. Ha elmulasztják ezen kötelességet, a szuronyok és golyók nem fogják őket megmenteni.

Feltámadunk.

Husvét ünnepi szónoklat. —
Tartotta Ápr. 27-én Friedlieber Ignác hitszónok Ungvárott.
Kedves hiveim!
Ismét ünnepi mezbe öltözködött a természet és vele együtt az összes mivelt emberiség. Végig futotta a min-

denségben egy évre kimért pályáját földünk, visszatérve kiinduló pontjára, a rajta lakó emberiség, sőt az állat — és növényvilág nagy öröme. Vigadozik pusztá és sivatag — mondja Jezs. proféta (35. fej. 1. v.) és virul miként a rózsza; fényben diszlik a Libanon, pompában ragyog Karmel hegye és Saron völgye.

De mit látunk a természetnek ezen évről évre ismétlődő jelenségében? Mit kell a Libanon pompájában, Karmel hegyének gyönyörűségében és Saron völgyének diszében keresnünk? Erre is megadja ragyogó irányu profétánk a feleletet:

„Mindezek csak az örökkévaló dicsőségét, Istenünk magasztosságát látják és láttatják velünk.“ —

Az egész természet m a g a s a b b törvényeknek van alávetve, melyeknek engedelmeskedni kénytelen. Valamint nem saját akaratóból lép életbe valamely lény, és annak életbelépését rendes viszonyok közt nem akadályoztatja semmiféle hatalom az egyedüli természet törvényén kívül, mely Istentől lón megállapítva. Valamint

A virágnak megtiltani nem lehet,

Hogy ne nyiljék, ha jó a szép kikelet,

mivel az működésével csak a természet követelte parancsot teljesíti, akkép semmi sem történik az egész mindenségben eme természeti törvény ellenére.

Könnyű volna immár kimutatni, miként következethetni az évről évre megújuló természet folyásából vallásunk egyik sarkalatos alaptanára, mely tan azonfölül hogy általában jól esik emberi lényünknek, valahányszor arra gondolunk, mai ünnepi örömlenket is alkalmas fokozni. Ez alaptan pedig nem más, mint az, mely mulékony énknek azon jótékony és emelő vigaszt nyújtja, miszerint e földről való eltűnésünk után ismét feltámadunk. —

* * *

Igenis, feltámadunk! E tannak pedig kiderítésére legalkalmasabbnak találom, a dermedt természetnek minden évben meg megújuló felébredésére való utaláson kívül, Ezechiél préfétának ama magasztos látmányát tární elétek k. hiveim, mely a zsidóság valamennyi zsinagógájában olvastatott a lefolyt szombaton a Haftórában, mely következőkép hangzik:

Lón rajtam az örökkévaló keze sat. (1. Ez. 37. fej. 1—14 v.) Ezechiél proféta eme látmányát a Babyloni fogságban tártá hitfelei élé, midón azok a hosszas rabszolgaság következtében elcsüggedve, már már remélni sem merték többé allani létük, önállóságuk visszaállítását. Államiságunk oda van, — mondák a Babyloni fogságba hurczolt egykori országnagyok — templomunk romokban hever, papjaink és levitáink vesztegelnek, királyságunk trónvesztettnek van ítélve leigázónk által, nemzetünk disze, virága pedig a száműzetés keserű kenyere van kárhoztatva! Többen mint 33000-ea lettünk megfosztva hazánktól, és meghódítónk nem is gondol arra, hogy visszatelepítsen még valaha hazánkba, mely már végkép el van pusztulva, mit remélhetünk már most? „Ime, elszáradának már csontjaink, elenyésztek reményünk, veszve vagyunk!“ Így szóltak legtöbben, és a kétségbeesésnek veték magukat karjaiba. De a proféta, mint a nemzet geniusa, mint ama jó szellem, mely még egy letiport nemzetet sem enged át a kétségbeesésnek, felbátorította népét, lelket lehelt a kiaszott csontokba, lelkesedésre gyujtotta hiveit, hogy ne engedjék át magukat a bánatnak, hogy bizzanak Istenben, ki majd számukra is virasztja fel egy jobb jövő hajnalát, és képletileg eleven színekben festé le előttük a nemzeti feltámadás eszméjét, mondván: adok nektek új szívet, és új szellemet lehelek kebeletekbe, eltávolítván a kőszívet testetekből, adok nektek husból való szívet (36. fej. 26. v.) Vagyis más szavakkal: Csak bátorság, és segítve lesz rajtatok! Félre az

elcsüggedéssel és nyomorúságtok véget ér! Csak rajtatok mulik és sorsotok jobbra fordul, csak akarnotok kell, csak be kell várnotok a kedvező pillanatot és felhasználnotok azt, akkor szabadok lesztek és ünnepelhetitek feltámadástokat! —

És a proféta jóslata be is teljesedett. Alig mult el 60 év a számkivetés első korszakától számítva, és Cyrus uralkodása alatt seregestől térhettek vissza régi hazájokba mindazok, kiknek arra kedvök volt; kikben nagyobb volt a honvágy a régi hazához, az új haza iránt való ragaszkodásuknál. Fel is használták az ez iránt nyert szabadságot 42000-nél többen és ugyanazon hónapban, melyben Egyiptomból való szabadulásokat nyerték volt hajdanában, Niszan havában indultak Babylomból őseik földjére, a zsoltárookban megörökített ama szép hála dalokat zengve, melyek egyike azon eszmének képezi kifejezését: Valóban nem tudjuk, álom e vagy valóság, mi velünk történik? Alig hihetünk saját szémeinknek! „Midón visszatelepíté az Örökkévaló Czion telepítvényeseit, úgy képzeltünk mintha álmodnánk.“ . . . De nem álmodtunk, hanem valóság volt a visszatérés, — mert nem tétlenül ölbe tett kezekkel néztünk annak elébe, hanem küzdöttünk és fáradoztunk annak létesítése körül, mert „a kik könnyek közt vetnek, azok örömrivalgással kell hogy arassanak.“ (Zs. 126.)

* * *

Mi is, — kedves hiveim — Mi is, a magyarhoni zsidóság is ünnepeljük felámadásunkat.

Évszázadok multak el, mióta lakjuk e hazát, e drága földet, de szétszórtan, egyházi tekintetben szervezetlenül, többnyire rendezetlen viszonyok közt éltünk itt, kiki magára gondolva csak, nem törődve az összeséggel. „Mindannyian mint a juhok tévelyegtünk, kiki a maga útján indulva.“ (Jezs. 53, 6.) Miként a pásztor nélküli juhok, úgy bolyongtunk mindeddig minden őrizet nélkül, kitéve minden támadásnak, minden veszélynek. Támadtak is ránk farkasok elegenden, el is ragadtak keblünkben nem egy báránykát, mely nem birt volt elég erővel, hogy védelmezze magát, mi pedig nem védelmezhetük azokat, mert szervezet nélkül, kiki a maga bőrét védelmezni volt kénytelen.

De nem csupán külellenségek támadtak reánk, a magunk kebelében is támadt ellenségünk, a viszály és egyenetlenség képében. Gyengeségünk, elhagyatottságunk tudata még növelték a saját fajunk jövőjébe való bizalmatlanság érzetét el annyira, hogy a vallási ügyeink iránti közöny mindinkább elharapódzott napjainkban, és napról napra növekedék azok száma, kik csupán csak születésre nézve nevezhetők zsidóknak, nem pedig vallási meggyőződésükre vagy érzületükre nézve. Természetes hogy az ily zsidóság, melynek csak rossz oldalait ismeri az illető, a mennyiben üldözésnek, megvetésnek van kitéve, kizárólag születésénél fogva, terhes nyűg mindenkire nézve, ki azt viselni kénytelen. De ha már viselik e nyűgöt, igyekeznének legalább a zsidóság fényes oldalaival is megismerkedni és akkor nyomban megszűnnék a terhes nyűg nyomasztó volta is.

E szomorú viszonyok, — alapjukban legalább — meg fognak szünni mielőbb. Szervezetlenségünk valahára véget ér, sőt már nagyon is idején volt, hogy véget érjen az. Mert hát rosszul állottak ügyeink eddigelé. Országszerte, bizony csak szétszórt csontvázakat képezett a zsidóság. Sokaságunk daczára, mégis csak kiaszott csontok képét nyújtottuk, szétszortságunk, szervezetlenségünk következtében. Már már kétségbeesetten azon kérdést intézők önnön magunkhoz: „Föl fognak-e éledni e csontok valaha? És azon feleletet valánk kénytelenek adni enmagunknak: „azt csak Te tudod, örökkévaló Istenünk, csak Te mondhatnád meg azt!“ És ime, még is mondta: „O ti kiaszott csontok, halljá-

tok az örökkévaló szavát! Így szól az örökkévaló Isten e kiszáradt csontokhoz: Ime én lelket adok belétek, és fel fogtok, éledni! És látjuk csakugyan, hogy a szétszórt csontok együvé csoportosulnak, hogy az egyes egymáshoz illő és tartozó csontok csontvázakká tömörülnek, hogy inak és erek kötik azokat össze és bőr vonódik azokon végig, mely állandósítja az összetartást. Nagy zajt okoz ugyan e száraz csontok mozgása, isszonyu zörgést, csörömpölést hallani ugyan, de ennek meg kell lenni, e lármának okvetlenül meg kell előznie ama roppant horderejű műtétet, mely századokra van hivatva szólani.

Most már valóságos testekké tömörültek a csontok, de élet még mindig nincs bennök. Egyszer csak megszólal az örökkévaló és szellem lengi át a testeket, életre ébrednek azok és feltámadnak. E feltámadottak pedig felette nagy sereget képezének és Izráél fiait jelentik képletileg.

Valamint Ezekiel próféta képlete már egy talmud-beli bölcs fölfogása szerint (Sanhedrin 92 b.) nem szóról szóra értendő, hanem a Babylonban szétszórt zsidóságot jelentette, épúgy alkalmazhatjuk azt a hazánkban szétszórt Izrael fiaira, kik csak jelen szervekedésük után képezhetnek oly tényezőt az országban, mely a hazában lakó többi felekezetek valamint a társadalom és kormány részéről számbavehető lesz.

Egyházi szervekedésünk us életre támad, és új lelket önt felekezetünk roskadó testébe. „És adok nektek új szívet és új szellemet lehelek kebeletekbe!“ Ezt a profétai biztató szöveget elmonohatjuk az anyakönyvi rendezésről szóló rendeletről is, mely vallásügyi miniszterünk által adatott ki nemrég. Ha eddig szórványosan élve, nem találtunk módot a szervekedésre, az említett rendelet most arra késztet bennünket, hogy szervekedjünk, tömörüljünk, hogy ez által együvé tartozásunk érzete emelkedjék. Ezentúl még a legkisebb helységben lakó zsidó sem lesz magára hagyatva többé ha egészen egyedül állna is. Valamelyik anyakönyvi kerülethez okvetlenül kell tartóznia, és ez magában elég arra, hogy ébren tartsa benne a zsidóság egyeteméhez való tartozóságának érzetét még akkor is, ha a hitközség rituális intézményeit soha igénybe se venné, ha különben túl tenné is magát az illető a zsidó vallási törvény valamennyi követelményein is. Még ha valaki egész életén át mit sem akarna tudni a zsidóságról, élte legfontosabb határállomásainál: születésénél, házasodásánál, és ez életből való elköltözésénél, akarva nem akarva, mégis emlékeztetnék zsidó származására.

Ha már most csak azt gondolja meg a zsidó szülőktől származó ember, ki ferde nevelés által tévutra került, sivár életnek egyes perceiben, ha fontolóra veszi azon körülményt, honnan származik, kik voltak szülei, kik ősei, továbbá azon körülményt, hová fog ő majdan kerülni, ha lelke tova röppen porhüvelyéből és e világon mi nyoma sem marad-e földön való működésének; ha csak azon egy körülményre gondol, hogy zsidó születési anyakönyvben van bevezetve neve, azon faj anyakönyvében, mely a legrégibb időkre vezetheti vissza nemesi származását, és melynek nincs oka szégyelni ősi történetét, és hogy zsidó halálzási anyakönyvben lesz neve bevezetve akkor, midőn minden nyom nélkül itt találná hagyni az életet, hogy zsidók társaságában találja majdan sírját, oly vállás felekezet kebelében, mely a legtisztább fogalmakat tanítja a túlvilági életéről, ezen egy két körülmény, mondom, elégséges arra, hogy még az ilyen, különben elfásult természetű embert is visszatartsa a vétektől, (I. Abot III, 1) a hitehagyottság bűnétől, mely ugyanazon minősítés alá esik, mint a hazaárulás, mint azon zászlónak hitvány és gyáva odahagyása, mely iránt természetből fogva tartozunk hűséggel, a nélkül hogy annak szentül tartása mellett határozottan

esküdnünk kellett volna is, mert már származásunknál fogva tartozunk hűséggel az iránt!

* * *

Elmélkedésünk végére értünk. Belőle meggyőződhetünk arról, hogy a vallásunk által tanított feltámadás nem üres szó, melynek csak az volna czélja, hogy álomba ringassa a gyermekeaszú emberiséget, hanem valóság, mely mindenütt merül fel a természetben, mellyel mindenütt találkozunk a legkülönbébb alakokban; nem pusztá feltevés, mely csak kedélyünket volna hivatva megnyugtatni, ha közeledik a kedveseinktől örökre való elválás órája, hanem tény, mely számtalanszor ismétlődött a történelemben, és ismétlődni fog, míg csak fennáll e világ.

Nyujtson már most vigaszt nekünk e tan az élet keserőségeinek óráiban és tanítson kitartásra az elcsüggedés perceiben, hogy óvakodjunk a gonoszságtól és lankadatlanul hivei maradjunk az őseinktől öröklött erényeknek.

Főhászkodjunk a jámbor zoltárénekessel: „Teremts nekünk új szívet o Istenünk és olts belénk nemes lelket (Zsolt 51, 12) hogy járassunk utaidban és követhessük parancsaid.

E tanoktól áthatva már most méltán imádkozhatunk elhunyt kedveseink lelki üdvösségéért. Ezen elméletileg jó szándékkal azonban bizvást csak úgy imádkozhatunk elhunyt kedveseink lelki üdvösségéért, a nélkül hogy ellenmondásba jutnánk az általunk követett gyakorlati életrenddel, ha ezt oly irányba tereljük, hogy ne legyen okunk pirulni, ha elhunyt őseink csakugyan feltámadnának és véletlenül köztünk teremnének.

Örködjék tehát őseink jámbor és tiszta szelleme minden cselekedeteink felett — Ámen.

Zsidó anyakönyvi kerületek.

III.

111. *Beél* (Biharm.) Elnök: Dr. Czinczár Jakab. Anyakönyvvezető: Grünberger Izidor rabbihelyettes.
112. *Tenke* (Biharm.) Elnök Weisz Ede. Anyakönyvvezető: Kun Bernát rabbihelyettes.
113. *Orosháza* (Békésm.) Elnök: Fülöpp Jakab. Ideiglenes anyakönyvvezető: Révész Miksa jegyző.
114. *Pancsova* (Toronálalm.) Elnök: Messer Fülöp. Anyakönyvvezető: Goldgruber Salamon rabbihelyettes.
115. *Csabrendek* (Zalam.) Elnök: Weisz Mór. Anyakönyvvezető: Büchler Zsigmond rabbi.
116. *Keszthely* (Zalam.) Elnök: Hoffmann Soma. Anyakönyvvezető: Kohn Salamon rabbi.
117. *Nagy Kanizsa* (Zalam.) Elnök: Gelsei Gutman. Henrik. Anyakönyvvezető: Dr. Neumann Ede rabbi.
118. *Zala-Lövö* (Zalam.) Elnök: Popper Jakab. Anyakönyvvezető: Steiner Ede rabbi.
119. *Bellatincez* (Zalam.) Elnök: Pollák Gyula. Anyakönyvvezető: Kaufmann Adolf rabbi.
120. *Pacsá* (Zalam.) Elnök: Korein Lipót. Anyakönyvvezető: Schwartz Mór rabbi.

H I R E K.

— **Válaszul.** Tekintetes szerkesztő úr! Becses lapjának mult heti számában H-o név alatt megjelent pár sorokból kitűnik, hogy az illető sorok írója, a rabbiképző szent és nemes feladatát nem méltányolja vagy méltányolni nem akarta, a magyar zsidók legnagyobb részének óhait nem ismeri. H-o úr azt írja, hogy az intézet alsó tanfolyamában előre haladt korú ifjak vannak, melyek reu-

desen jó talmudisták, mivel azelőtt csak ezen tárggyal foglalkoztak. Ez bizony nem egészen helyes, valamint nem mindazok, kik soká az orvostudománnyal foglalkoztak rendszeren jó orvosok és nem mindazok, kik soká a jogtudománnyal foglalkoztak rendszeren jó jogászok, épen úgy nem mindazok, kik a talmuddal foglalkoztak rendszeren jó talmudisták, kivált, ha figyelembe vesszük, hogy a mai időben nem csak az kívántatik egy jó talmudistától, hogy az anyagban jártas legyen, hanem egyszersmind hogy ismerje annak történeti lejlődését és [a szükséges nyelvtudományt. H-o ur azt tanácsolja a tanárikarnak, hogy az alsó tanfolyambeli jó talmudistákkal tétessen rabbivizsgát. Ugyan mit ért H-o úr rabbivizsga alatt? Én legalább azt hiszem, hogy a biblia és exegesis tudományok is hozzá tartoznak, ezek pedig magasabb és tudományosabb szempontból csak a felső tanfolyamban adatnak elő, a mi nagyon helyes, hiszen az alsó tanfolyam csak gimnázium és előkészítő azok részére, kiknek szándékuk az érttségi vizsgálat után a theologiai pályára lépni. De különben is arra van-e a seminarium hivatta, hogy fél tudományú rabbikat képezzen kij? H-o ur azt állítja, hogy ezek a jó talmudisták szivesen mennének kisebb községekbe, mivel úgy sincs kedvök a felső tanfolyamvt látogatni. és hozzá teszi; „Nem is kívánjuk, hogy a felső tanfolyamba lépjenek, mert a mai időben minden embernek legfeljebb 28. évében végzettnek kell lennie.“ Én az ellenkezőről vagyok meggyőződve. A magyar zsidók örvendenek annak, ha jó talmudisták érettséget tesznek, végzik a seminarium felsőtanfolyamát és az egyetemi tanulmányokat, mert erősen hiszik, hogy leginkább ezek lesznek képesek célirányosan működni, a talmudi és profán tudományokkal egyaránt felfegyverkezve a haladás elveért sorompóba szállani és öntudatosan és alaposan a vallási eszméket fejtegetni és értük küzdeni. A tények bizonyítják, hogy a rabbiképző növendékei közül azok, kik a talmudot jól értik, bármilyen vidéken is voltak hivatalos működésben, mindenütt rokonszenves fogadtatásra találtak. Különben azon ifjak, kik rabbi Akibá nevét oly gyakran említették azok azon szellemtől vannak áthatva, hogy tanulni sohsem késő. Soha, és a mai időben bizonyosan nem nézik azt, hogy hány éves korában végzett az ember, hanem azt, miképen végzett, bir-e alapossággal és józan ítélőtehetséggel, igazi szakember — e, azaz nyujt — e garantiat arra hogy az elsajátított sok theoriát fogja tudni a gyakorlati életben alkalmazni. Hogy miképen kellene a felső tanfolyam tulterhelhetésén segíteni, arról leszek bátor legközelebb véleményemet megírni. Kiváló tisztelettel maradtam Budapest 1886 május 6-án a Tekintetes szerkesztő árnak alázatos szolgálja S—a

— **Az antiszemizmus martirja.** Eddig erre a címre csak szegény, tanulatlan paraszt-emberek tarthattnak számot, a kik fejszével és csóvával csinálták tetté az apostolok szavait, s végül a dutyiba kerültek. Most az apostolok egyike állja ki a martiromságot. Drumont Eduárd, a „France juive“ szerzője, mint már említettük, a Meyer Arthurral vivott párbajban súlyosan megsebesült. Drumont most élet-halál közt lebeg, s attól tartanak, hogy a legkisebb mozdulatra kötelékei felszakadnak s menhetle-

nül elvérzik. Ily helyzetben a rendőrség is szükségesnek tartotta az ügyről hivatalos tudomást szerezni s megidézte Drumont két segédét: Daudet Alfonst és Duray Albertet, kikkel a párbaj lefolyásáról Clément rendőrbiztos terjedelmes jegyzőkönyvet vett föl. Mind ez természetesen a „France juive“-nek csak reklámot csinál s most már a hetedik „új bővített és javított“ kiadását hirdetik.

— **A magyar zsidó tanítók közgyűlése.** A magyar zsidó tanítók Szántó Eliázár isk. igazg. által jelesen szerkesztett tanügyi értesítőjének utolsó száma kimerítő tudositást közöl a m. hó 22 és 23 napjain megtartott közgyűlésről. E tudositást a nevezett értesítő szerkesztője a következő figyelemre méltó sorokkal vezeti be: Jóleső örömmel mondjuk, hogy a gyűlés a magyar zsidó tanítóóság újabb jelét adta annak, hogy feladatának színvonalán áll, mert tanúságot tett arról, hogy a nevelésügyet első sorban *nemzeti* ügynek és csak másod sorban tekinti *felkezesetinek*. A mely egyesület így gondolkozik és ily irányban iparkodik a haza és a nemzet érdekeit előmozdítani, attól még a roszakarat sem képes a létjogosulatságot elvitatni. A midőn ezeket az említett uralkodó hangnallal szemben mintegy igazolásul felemlíteni jónak láttuk, áttérünk gyűlésünk tárgyalására, melyek szakértelemmel és szakavatottsággal, de kellő komolysággal és higgadtsággal is folytak. Az előadók, mint az ily országszerte ismeretes szakférfiaktól másképen várni sem lehetett, behatóan foglalkoztak tárgyukkal, de a hozzászólók sem maradtak mögötte az általános várakozásnak, a midőn hozzászólásaikkal és ellenvetéseikkel behozonyították, hogy a szőnyegen levő kérdésekkel szintén elég bőven foglalkoztak. A résztvevők délutáni három óraker gyülekeztek a pesti izr. hitközségi fiu-iskola nagytermében. Megjelentek a számos díszvendég, előkelő helybeli és vidéki pártoló tagokon kívül a legtöbb helybeli rendes- és vidéki tagok, a mint ez a következő névsorból kitűnik. A résztvevők névsora: Adler Simon, Budapest; Altmann Mór, Nagy-Kanizsa; Dr. Bachez Vilmos, Dr. Bánóczi József, Dr. Bárány József, Berger Lipót, Dr. Back Izrael, Becher Jakab, Budapest; Bogner Jakab, Vác; Boronkai Károly, Nagy-Kanizsa; Csajági Béla, Budapest; Ehrenfeld Miksa, Vác; Füredi Ignác, Fischer Mázk, Friedmann Mór, főkantor, Budapest; Fantus Izrael, Ujvidék; Goldberg Maier, Győri Adolf, Dr. Goldziher Ignác, Budapest; Gutfreund Nándor, Kisujszállás; Halász Náthán, Jeny J. igazg. (vendég), Dr. Kármán Mór, Kohányi Sám. Kaufmann József, Kornfeld Gyula, Keleti Vilmos, Kuttner Miksa, Budapest; Kraus Salamon, Lengyeltóti; Kramer Miksa, Vác; Kanitz Zsigmond, Vaál; Klingenberg Jak., Pécs; Lederer Ábrahám, Budapest; Liebermann Samu (mint v.) Lustig Sussmann, Lefkovits Ármin, Putnok; Lévai Izor, B.-Topolya; Langfelder Márk (mint vendég), Miglitzer Gyula (mint vendég), Müller Adolf, Mendl Lajos, Maislis Ferencz, Morgenstern Jakab, Budapest; Natonek Dezső (mint vendég), Vác; Ozer Zsigmond, Budapest; Pollak Kaim, Budapest; Rohn Ferencz. (mint vendég), Radó Vilmos, Révai Miksa, Budapest; Reiser László, Vác; Reif Jakab, Budapest; Schlesinger Soma, Szántó Eleázár, Stern Ábrahám, Schön Dávid, Schön József, Dr. Schuschny Henrik (mint vendég) Budapest; Schillinger Berta, Nagy-Kanizsa; Selmann Lipót, Párkány; Szontág Jenő, Szolnok; Schön Bernát, Győr; Scheer Bernát, Baja; Schichtanz Ármin, Szigetvár; Dr. Steinherz J., rabbi, (mint vendég.) N-Atád; Tolnai I. Béla, Budapest; Tausz Ármin, Szent-Endre; Vajdaffy Gusztáv, igazg. (mint vendég), Veisz I. Kálmán, Weber Somu, Budapest; Witt Manó, Vác; Wiener Jakab, Érsekújvár; Dr. Zsengeri Samu, Zilahi Sámuel, Budapest. Összesen nyolczvan résztvevő.

— Dr. Braun Fülöp előnyösen ismert fiatal fővárosi ügyvéd e napokban jegyezte el Várady Dávid czeglédi fa-kereskedőnek és az ottani izr. hitközség derék elnökének kedves leányát, Ninát.

Assicurazioni Generali. Lapunk hirdetési rovatában közöljük az említett társaság 1885. évi zárszámadásait. Ezek úgy az üzletforgalom terjedelme, valamint az elért nyereség nagysága, nemkülönben jelentékeny tartalékoknak előrelátó és gondos gyűjtése és elhelyezése által egyaránt imponáló hatást gyakorolnak. Olz számokat találunk azokban, minőket csak egy nagy arányú nemzetközi társaság képes kimutatni, mely a biztosítási üzlet összes ágait egyforma gondnal és az ujkor összes műszaki eszközeinek felhasználásával üzi. A díj és illetékbevitel az összes biztosítási ágakban 14.064.236 frt 75 kr. volt; az elhelyezett tőkék 1.296.179 frt 12 krnyi jövedelmet hoztak.

Az 1885-ben kifizetett 39.575 kár 9.042.351 frt 17 kr. igényelt. E szeint tehát a Generali fennállása vagyis 1731 óta 598.155 káresetben 187.465.689 frt 68 krnyi kártérítési összeget fizetett ki, miből csakis hazánkra 96.566 káresetében 34.376.780 frt 69 krnyi összeg esik.

A tiszta nyereség 1.344.588 frt 55 krnyi összeget ért el. Ebből a tulajdonképeni biztosítási üzlet csak 577.074 frt 80 krt eredményezett vagy más szóval az összes forgalom mintegy 4%-át jövedelmezete, mely tény szóló bizonyítékát képezi annak, hogy a **Generali díjtételei igen mérsékeltek, míg kárbecslései igen kulánsak.**

Az érintett tiszta nyereségből 141.844 frt 68 kr. az értékpapírok árfolyam ingadozására alakított tartalékhoz, 348.622 frt 75 kr. pedig az ingatlanok tartalékalapjához csatoltatott, mely javadalmazásokkal az első alap 987.419 frt 61 kr-ra, a második alap pedig 1.055.768 frt 40 kr-ra emelkedett. A díjtartalékok 1.308.258 frt 84 kr-ra szaporítottak és 21.484.851 frt 23 krnyi tekintélyes összeget érték el.

Az intézet összes biztosítékalapjai 1.788.140 frt 38 krnyi gyarapodást mutatnak és 1885. december 31-én 33.279.016 frt 21 krt tesznek, melyek a leggondosabban és a legjobb értékben vannak elhelyezve, úgy hogy még a legagóalmasabb biztosítottat is biztonsága iránt teljesen megnyugtathatják.

Az összes díjtartalékok ily busás javadalmazása mellett a társaság mégis azon helyzetben van, hogy a 315 frttal befizetett részvényre 310 franc vagyis 124 frt osztalékot aranyban fizet.

Ezen körülmény, valamint a Generali köztudomású méltányossága, garantiát szolgáltatnak a mellett, hogy a társaságnak már is nagy arányú üzlete még mindig fog emelkedni; de ezen haladás már biztosítva is van a társaságában levő a jövő években esedékes 22.438.112 frt 70 krnyi díjkötelezvényekkel a tüzbiztosítási ágban, valamint a 89.330.807 frt 12 krnyi tőkebiztosítással az életbiztosítási ágban. A közgyűlésen a társaság tisztviselői is új választás alá estek és a társaság magyar igazgató tanácsosai Hegedűs Sándor és Korizmics László urak egyhangulag újra megválasztattak.

AZ EQUITABLE

életbiztosító-társaság New-Yorkban.

alapított 1850-ben.

Biztosítási tőke 1884. decz. 31-én	788,993,384 o. é. frt,
a társaság vagyona „ „ „	148,312,910 o. é. frt.
nyeremény tartalék „ „ „	26,733,223 o. é. frt.

az 1884-ben kötött új biztosítások

összege	316,436,495 o. é. frt.
---------	------------------------

az egész nyeresemény a biztosítottak közt osztatik szét

Minden kötvény 3 év múlva megtámadhatatlanná válik.

Magyarországra vezérképviselőség

Budapest, VI., Andrassy-ut 12. zs.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni izraelita hitközségnél a mai kor igényeinek megfelelő tudományos képzettséggel bíró, az iskolák feletti felügyeletet és általában a hitoktatást gyakorló magyar hitszónok állomása betöltendő levén: felhivatnak mindazok, kik ezen állomásra pályázni óhajtanak, miszerint bizonyítványaikkal kellően felszerelt ajánlataikat a f. é. június 1-ső napjáig az alulírott előljárósághoz adják be.

Ezen állomással egybekötött összes feltételek iránt a hitközség elnöke: Dr. Scheer Benő ur adja kívánatra az értesítést.

Debreczenben, 1886. április 25-én.

A debreczeni izraelita hitközség
Előljárósága.

Brünni kelméket

elegáns

tavaszi öltözetre

3.20 métert, azaz 4 bécsi rőföt kitevő szelvényekben 4 frt 80 krért igen finom, 7 frt 10 krért legfinomabb, 10 frt 50 krért legeslegfinomabb

valódi gyapjuszövetből

szállít az összeg postautánvétele mellett a hitteles és szilárdnak ismert

Siegel-Imhof

Tuchfabriks Niederlage

BRÜNNBEN.

Nyilatkozat: A fönnebbi cég, hála szilárdóságának a vevők részéről nagy bizalomnak örvend. Ezt bizonyítja, hogy a Siegel-Imhof cég minta nélküli megrendeléseknél is kevés pénzért valóban a legjobb árut szállítja.

De miután szédelgő cégek Brünni áruk köpenye alatt garázdálkodnak, a fönnebbi cég ennek ellenében kívánatra mintákat is küld,

ingyen és bérmentve.